

Søknad

Søknadsnr.	2013-0043	Søknadsår	2013	Arkivsak
Støtteordning	Bolyst 2013			
Prosjektnavn	Bolyst og innbyggerrekruttering i Grue			

Kort beskrivelse

Hovedstrategien i prosjektet er å rekruttere innbyggere i aldersgruppen 25 - 45 år hvor bolyst og bokvalitet er innsatsfaktor. Denne aldersgruppen har i hovedsak fullført utdanning (grunnutdanning) og er i etableringsfasen og start av familieliv, eller i reetablering (f. eks ut av byen). Stabilisering, og økning av folketallet i aldersgruppe 25 - 45 år er overordnet målsetning for all samfunnsutvikling i Grue i henh. til vedtatt samfunnsdel av kommuneplanen 2011 - 2023.

Prosjektbeskrivelse

Strategier og planlagte aktiviteter

Det er hver dag gjennom kommunens utførelse og prioriteringer av tiltak og tjenester vi blir målt av våre innbyggere gjennom det omdømmet vi til enhver tid har. Dette har betydning for at vi beholder de innbyggeren vi har gjennom god kommunikasjon om muligheter og ønsket utvikling. Kommuneplanene gir retning for det langsiktige arbeid på alle samfunnsområder. Følgende 4 områder har hovedfokus.

- Folkehelse
- Kultur
- Natur og kunnskapsbasert næring
- Klima og miljø

Nevnes må også den langsiktige satsningen som er gjort over siste 10 – året med en systematisk plan for entreprenørskapsarbeid gjennom rammeplaner og læreplaner. Dette skjer i nært samarbeid mellom oppvekstsektoren og næringslivet i Grue, forankret i strategisk næringsplan.

Langsiktig arbeid på alle samfunnsområder bli a for å beholde de som bor og skape fundament for at de unge ønsker (å komme tilbake for) å etablere seg etter endt utdanning. Med et solid langsiktig arbeid vil vi ha nærmere 5000 gode ambassadører for Grue kommune.

Det er imidlertid ønskelig med en større innsats for konkrete tiltak for å nå målsetninger på kortere sikt i et bolystprosjekt. Grue kommune har satt av midler i eget budsjett til prosjektet (se finansiering).

Målsetningen bygger på:

Aktiv kommunikasjon og rekruttering gjennom satsing på Grue som en god bokommune

I dette prosjektet vil vi satse konkret på virkemidler for å skape økt bolyst og drive en aktiv rekruttering, gjennom sentrumsutvikling og aktiv markedsføring av bokkvalitet på arenaer hvor målgruppen er å treffe.

Begrunnelse for valg av hovedmålgruppe og aktiviteter

Både det langsiktige arbeidet og dette prosjektet har som mål å styrke kommunens omdømme som en god kommune å bo i. Da er det aktuelt å rekruttere blant alle som er på søken etter det vi har å tilby, men spesielt ønsker vi å nå de unge som har vokst opp i Grue (eller i regionen) som kanskje har bodd andre steder i utdanningsfasen.

Grueungdommen må ut å skaffe seg utdanning, erfaring og kompetanse fra større utdanningsinstitusjoner, Universitet og Høgskoler i Norge eller utlandet. Kommunens målsetning derfor at flere kommer tilbake for så å etablere seg i Grue med sin nye kompetanse, stifter familie og etablere seg i arbeidslivet i Grue eller i regionen. Hele Glåmdalsregionen er aktuelt som arbeidsmarked generelt, men det satses også gjennom strategisk næringsplan for økt næringsaktivitet og sysselsetting.

Bolyst skal skapes gjennom et samarbeid mellom kommunen, næringslivet, boligutbyggere, grunneier m.m. Det er på årets budsjett satt av kr 300 000 til etableringen av et bolyst – prosjekt. Ytterligere midler til prosjektet er bevilget fra Solørfondet (felles markedsføring i Solørkommunene) og gjennom ordningen i Kommunal- og regionaldepartementet.

Gjennom kommuneplanens arealdel legges det til rette for flere private reguleringer av boligområder. Det er tomtereserver i sentrum og det utvikles nå boligområder i privat regi v/ Bergsiden og i Svullrya. Dette viser en offensiv holdning som vi ikke har sett siden 80 – og 90 – årene. Det har vært en viss omsetning av boliger de seinere årene, og prisnivået er lavt sammenlignet med Oslo – regionen. Det har imidlertid vært lav byggeaktivitet, og kommunen har ikke de siste 10 årene aktivt markedsført sine egne byggeklare tomter.

Velferd og bolig

Boliganskaffelse og boligoppfølging med sikte på at svakstilte skal klare seg i en normal bosituasjon er en internasjonal og nasjonal trend i velferdspolitikken. I Grue kommune og i de andre Solørkommunene er det utarbeidet forholdsvis nye boligosiale planer. De tre Solørkommunene samarbeider også i prosjekter finansiert av den nasjonale opptrappingsplanen for rusfeltet, bl a om å utarbeide samarbeidsområder i rehabilitering av rusmisbrukere. Grunnprinsipper i sammenhengen mellom boligoppfølging og velferd er beskrevet i forprosjektet "Rehabilitering og booppfølging av rusmiddelmisbrukere i Solør".

En videreføring av dette søkes finansiert gjennom pilotprosjekt i samarbeid med Nav, Husbanken og Fylkesmannen.

Andre ressurser å bygge på i Grue kommune

Det er lett å peke på problemer og "utfordringer" når man som kommune opplever negativ utvikling. Det er imidlertid mange positive ressurser å bygge på, og nedenfor listes opp ressursene som kommunen ønsker å bygge på generelt og i dette prosjektet spesielt (I vedlegg 1 en SWOT – analyse

som bakgrunn for dette)

- Grue har god barnehagedekning med høy brukertilfredshet
- Grue har gjennomført en stor omstilling av skolesektoren og lagt ned de små grendeskolene. Det er nå en skole 1. – 10. trinn. Skolen ligger over landsgjennomsnitt når det gjelder trivsel og med relativt gode resultater sammenlignet med Glåmdalskommunene, om enn noe svingende fra år til år.

- Grue har de siste årene hatt en jevn nedgang av arbeidsledighet og er nede på 1,3 %
- Andelen med høgskole- og universitetsutdanning er 16,1 % (nest høyest i Glåmdal)
- Grue har en sterk landbruksnæring
- Grue har et stabilt næringsliv, og det kan nevnes Solør Bioenergi, Hvebergsmoen, Luxo, Entrack, H profil
- Flere godt etablerte reiselivsbedrifter
- Naturrikdommer, lite forurensning og flotte muligheter for friluftsliv og rekreasjon
- Grue er kjent for den gode dugnadsånden og de store og mange kulturarrangementene
- Grue er kjent for sine kunstnere innenfor bildende kunst og kunsthåndverk, musikk og litteratur
- Grue (Grue Finnskog) er senter for det skogfinske miljøet gjennom plasseringen av Norsk Skogfinsk Museum
- Grue har siden 90 – tallet i flere perioder hatt asylmottak innenfor kommunene. Dette har betydd at mange av de som har fått opphold i Norge er bosatt i Grue. De 4 siste årene har Grue bosatt flyktninger, og gjennom dette har vi fått 36 nye borgere fordelt på 20 voksne og 16 barn. Grue bosetter også mindreårige flyktninger.
- Grue har nå et omsorgssenter for Buf- etat med asylsøkere under 18 år. Dette har ikke vært knyttet til store overskrifter og konflikter, men er en ressurs for bygda og gir mange kompetansearbeidsplasser.

Samhandlingsarenaer i Grue

Grue næringshage og Grue kommune har det siste året i samarbeid arrangert åpne frokostmøter om aktuelle tema knyttet til næringsliv – sentrumsaktivitet – handel m.m. . I prosjektet er det nødvendig å sette sammen prosjektgrupper og ulike referansegrupper (se organisering)

Samhandlingsarenaer i Solør

Solørkommunene har mange samhandlingsarenaer og et av disse er samarbeid gjennom Solørfondet (midler til å støtte næringsutvikling/ næringsetablering).

Solørkommunene har i tidligere i samarbeid med Grue Næringshage og Åsnes Næringshage, nå Solør Næringshage, gjennomført et innbyggerrekrutteringsarbeid under navnet "Startgropa.no".

Det er et ønske å etablere et reelt alternativ til bosetting i Oslo-regionene. Kommunen og distriktet kan konkurrere først og fremst på boligpriser, attraktive oppvekstvilkår og natur og friluftsliv.

I tillegg til å invitere til "treff" i Oslo skal det arbeides mer og bedre med å benytte de arenaer hvor unge i og fra Solør deltar/kommer "hemm'at" på større arrangement som St.Hans på Kirkenær, Solørmart'n på Flisa, VM – Rally, Finnskogdager, Litteraturfestival, Kultur-Ruta, Finnskogutstilling, Grueturnering, Vålerdager m.m.

Finnskogen Natur- og kulturpark

Grue kommune har prosjektansvaret for etablering av Finnskogen natur- og kulturpark. Prosjektet har mottatt støtte fra verdiskapingsprogrammet (PRO-PARK) Formålet er å øke Finnskogens attraktivitet for besøk og bosetting. Det er et grenseløst og langsiktig samarbeid

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Grue kommune	Rådhuset 2260 KIRKENÆR	99235634
Kontakt- person	Anne Berit Gullikstad	Grue kommune Rådhuset 2260 KIRKENÆR	99 23 56 34
Prosjekt- leder	Anne Berit Gullikstad	Grue kommune Rådhuset 2260 KIRKENÆR	99 23 56 34

Mottatt offentlig støtte tidligere: Nei

Spesifikasjon

Bakgrunn

I Grue har folketallet sunket med 22 % siden 1970 på samme tid som befolkningen i Norge for øvrig har steget minst tilsvarende. I Grue er det nå en høy andel 80 år og eldre sammenlignet med landet, og kommunen har hatt fødselsunderskudd i mange år. Dette utfordrer kommunen på alle samfunnsområder for å stoppe eller snu utviklingen. (Se tabell i vedlegg)

Befolkningsnedgang i Grue i har klare paralleller til utviklingen i Åsnes og Våler. Solørkommunene skiller seg ut her i forhold til de andre kommunene i Glåmdalsregionen som har hatt en mye mindre negativ utvikling sammenlignet med landet for øvrig. Kongsvinger og Sør- Odal har de seinere årene hatt en befolkningsvekst.

Blant Solørkommunene har Grue størst nedgang i befolkningen. En enkelt faktor som kan ha betydning er lokalisering av videregående skoler i regionen. Kongsvinger, Sør- Odal, Åsnes og Våler har videregående skole med både yrkesfaglige og allmennfaglige studieretninger, noe Grue ikke har hatt de siste 10 årene etter at trelastlinjen ble nedlagt. Andre kjente faktorer gjelder primærnæringen og trelastnæringen hvor Grue av Solørkommunene hadde forholdsvis flest sysselsatte. Dermed har Grue hatt størst utfordringer knyttet til omstilling på bakgrunn av den store modernisering som har vært i landbruket og trelastnæringen. Omstillingen har kanskje ikke lykkes like godt, og fraflyttingen med denne bakgrunnen er kanskje derfor størst i Grue.

De siste 10 årene er det ikke fra kommunens side blitt markedsført salg av byggeklare tomter, og det har ikke vært stor aktivitet i boligmarkedet for øvrig. Det har vært noe omsetning av nye boliger sentralt på Kirkenær, ellers en generell omsetning av ledige boligeiendommer. Markedsverdien på boliger i Grue har de siste årene ligget lavere enn teknisk verdi, men det ses nå en liten oppgang. Det er en årlig inn- og utflytting på ca 200 – 250 personer hvert år. Det er negative fødselstall, og utenlandsk innvandring er større enn utenlandsk utflytting.

Siden 2007 har det vært en mindre dramatisk nedgang i folketallet per år. Dette har antakelig sammenheng med befolkningsøkningen i hele landet og muligheter gjennom Schengenavtalen.

Prosjekt mål

Prosjektets mål er i tråd med kommuneplanens mål for perioden.

Kommuneplanens samfunnsdel formulerer følgende overordnede målsetning:

En befolkning i vekst

Konkrete målformuleringer i samfunnsdelen:

- Andel innbyggere mellom 25 og 45 år opprettholdt på 2010 nivå fram til 2023
- Andel personer med fullført universitets- og høgskolenivå ligger på gjennomsnittet for Hedmark innen 2023
- Økt andel sysselsatte med høyere utdanning”
(Fra kommuneplanens samfunnsdel)

Det er ønskelig å bruke konkrete resultatmål i tråd med plandokumenter og derfor er resultatindikator i dette prosjektet også knyttet til hovedmålet. Overordnet styringskort setter mål for innbyggertall og andel innbyggere 25 – 45 år. Måltallene i dette prosjektet er offensive i den grad at det viser til at nedgangen stopper og at folketallet vil øke forsiktig fra 2014.

Forankring

Prosjektet har klar forankring i kommunplanens samfunnsdel, samt handlingsplan (økonomiplan og budsjett). I budsjettet for 2013 er det avsatt kr 300 000 til prosjekt.

Viser forøvrig til samarbeidsarenaer (Tidligere omtalt)

Prosjektorganisering

Prosjekteier: Grue kommune v/ rådmann

Målsetningene i prosjektet er klart forankret politisk gjennom kommuneplan og økonomi- og handlingsplan (budsjett 2013).

Prosjektansvarlig: Utviklingsenheten

Utviklingsenheten har prosjektansvar for flere prosjekt i regi av Solørkommunene, Glåmdalsregionen og har et faglig miljø knyttet til prosjekt- og utviklingsarbeid.

Styringsgruppe: Rådmannens ledergruppe, daglig leder i Grue Næringshage og repr. fra næringene

Prosjektleder: Engasjeres

Prosjektgruppe:

Representanter fra:

Eiendomsenheten, utviklingsenheten, næringslivsrepresentant(er), representanter fra målgruppen (25 – 45 år) og prosjektleder

Referansegrupper:

Ungdom i aldersgruppen 18 – 25

Bosatte i Grue i aldergruppen 25 – 45
Nytilflyttede i målgruppa
Bosatte / etablerte i målgruppa (ikke nytilflyttet)
Innvandrerrepresentanter/ bosatte flyktninger

Samarbeidspartnere

Grue næringshage vil være hovedsamarbeidspartner. I tillegg vil det være et samarbeid i Solør om markesføring og rekruttering under festivaler og arrangement i de tre kommunene (Samarbeid gjennom Solørfondet som finansierer materiell til markedsføringen).
Samarbeid i Solør beskrives i vedlegg (4.2)

Aktiviteter

Milepæl 1

Prosjektorganisasjonen er etablert:

- Engasjere prosjektleder
- Etablere prosjektorganisasjon
- Utarbeide prosjektplan

Rådmannens ledergruppe

Grue Næringshage + aktører fra næringslivet

Utviklingsenheten

Prosjektleder

Milepæl 2

Det er etablert et profesjonelt apparat for kommunikasjon med interesserte og aktuelle tilflyttere, i samarbeid mellom kommunen og næringshagen, banker, aktører i boligmarkedet, og arbeidsmarkedet

Prosjektleder

Servicetorget

Første linje næring + næringshagen

Nav

Eiendomsenheten

Aktører i boligmarkedet

Bankene

Milepæl 3

Det er etablert en felles ramme for å kunne markedsføre Grues kvaliteter som bokommune:

- Åpne møter
- Temafrokostmøte i Næringshagen
- Samarbeid med lag og foreninger

Referansegrupper

Prosessveileder + prosjektleder

Næringshagen – tema frokostmøter åpent for alle.

Milepæl 4

Det er etablert kanaler på sosiale medier for kommunikasjon med innbyggere og potensielle

tilflyttere.

Plan for aktive møteplasser (for uten sosiale medier) med målgruppen er laget

Prosjektleder
Servicetorg
Prosjektgruppa
Referansegrupper

Milepæl 5

Det er utarbeidet visjoner og skisser som kan danne bilder for et framtidig sentrum av Kirkenær, utvikling av nye og framtidsrettede bomiljøer i kommunen.

- Idé skaping - ulike fora
- referansegrupper

Prosjektleder
Konsulent (arkitekt)
Næringsshagen: Idéskaping - temamøter
Aktører i næringen/Bankene
Referansegrupper

Milepæl 6 Markedsføring av stedskvaliteter/ boliger/ arbeidsmarked, kommunikasjon og målrettet rekrutteringsarbeid er igangsatt etter planer

- Annonser/ bilder
- Posters
- Rollups
- Ambassadører som kommuniserer budskapet om "bygg og bo" i Grue

Prosjektleder
Konsulent – kommunikasjon/ Markedsføring/ annonsering;
- media
-deltakelse på arrangement
-sosiale medier/ hjemmeside

Milepæl 7

Evaluering av prosess og aktiviteter i 2013
Prosjektleder/ prosjektorganisasjonen inkl referansegrupper
Styringsgruppe

Milepæl 8

Rapportering til politisk nivå, saksframstilling vedr. budsjett, organisering og videreføring av arbeid i 2015 Prosjektleder + styringsgruppe + rådmann:
(budsjettbehandling)

Målgrupper

Som tidligere nevnt vil primærmålgruppen for innbyggerrekruttering være mennesker mellom 25 - 45 år, men kommunen ønsker alle mennesker, uavhengig av alder og etnisitet velkommen. Grue har som nevnt i vedlegget god erfaring med inkludering av flytninger og innvandrere, som tidligere

vertskommune for asylmottak og nå med Kirkenær omsorgssenter (Buf - etat)

Resultat

Det er satt konkrete tall for resultat når det gjelder antall innbyggere totalt og antall innbyggere ihovedmålgruppen.

Resultatmål for satsningen i bolystprosjektet:

	2011	2013	2014	2015	2016
Antall innbyggere	5003	5003	5003	5010	5015

Andel 25 – 44 år	1065	1065	1080	1100	1125
------------------	------	------	------	------	------

Dette innebærer at andelen innbyggere 25 - 44 år øker fra en andel på 21 % til 22,4 %. Dette er ikke en stor økning, men vi ser av historikk og prognoser at denne gruppa synker som andel av befolkningen totalt. Dette vil på sikt være dramatisk for bærekraft og vitalitet.

Effekter

Effekten av innbyggerrekruttering vil være å styrke kommunens bærekraft i årene framover. En økning av antall innbyggere vil bidra til å styrke vitalitet og livskvalitet i kommunen. Framskrevet befolkningsutvikling viser til en skeiv fordeling mellom aldersgruppene med høy andel eldre og få barn og unge, dersom vi ikke setter inn tiltak med klare målgrupper. Ette mange år med reduksjon av innbyggertall, reduksjon av både offentlige og private tilbud og tjenester i sentrum og grendene, har dette vært med på å skape en generell pessimisme. En tilflytting - fortrinnsvis av yngre mennesker - vil kunne bygge opp en mer optimistisk holdning i befolkningen, som igjen kan utløse satsning, jobbskaping og økt trivsel.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Milepæl 1

Prosjektorganisasjonen er etablert (prosjektplan vedtatt):

15. juni 2013

Milepæl 2

Det er etablert et profesjonelt apparat for kommunikasjon med interesserte og aktuelle tilflyttere, i samarbeid mellom kommunen og næringshagen, banker, aktører i boligmarkedet, og arbeidsmarkedet:

15.sept 2013

Milepæl 3

Det er etablert en felles ramme for å kunne kommunisere om og markedsføre Grues kvaliteter som bokommune:

15.01.2014

Milepæl 4

Det er etablert kanaler på sosiale medier for kommunikasjon med innbyggere og potensielle tilflyttere

Plan for aktive møteplasser (for uten sosiale medier) med målgruppen er laget:
01.02.2014

Milepæl 5

Det er utarbeidet visjoner og skisser som kan danne bilder for et framtidig sentrum av Kirkenær, utvikling av nye og framtidsrettede bomiljøer i kommunen:

01.04.2014

Milepæl 6

Markedsføring, kommunikasjon og målrettet rekrutteringsarbeid er igangsatt etter planer:

1.05.2014

Milepæl 7

Evaluering av prosess og aktiviteter i 2013:

01.10.2014

Milepæl 8

Rapportering til politisk nivå, saksframstilling vedr. budsjett, organisering og videreføring av arbeid i 2015:

Ca 25.11.2014 (budsjettbehandling)

Kostnadsplan

Tittel	2013	2014	2015	2016	2017	SUM
Konsulent - arkitekt		100 000				100 000
Konsulent - kommunikasjonsstrategi	100 000	50 000				150 000
Markesføring		50 000				50 000
Prosjektledelse	300 000	200 000				500 000
Sum kostnad	400 000	400 000				800 000

Finansieringsplan

Tittel	2013	2014	2015	2016	2017	SUM
Egne midler (budsjett 2013)	150 000	150 000				300 000
Kommunal- og regionaldepartementet	250 000	250 000				500 000
Sum finansiering	400 000	400 000				800 000

Geografi

423-Grue

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
BEfolkning alle kvartal 2012.rtf.xlsx	10 437	07.03.2013

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
Vedlegg til Bolystøkna 2013.docx	580 335	07.03.2013